

Emitt

25. Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı

a Hyve event

TÜRKİYE TURİZM PAZAR RAPORU

ŞUBAT 2022

TURSAB

STRATEJİK PLANLAMA, KOORDİNASYON VE
PAZARLAMA GRUPOBAŞKANLIđI

AR-GE BİRİMİ

25. DOĞU AKDENİZ ULUSLARARASI TURİZM VE SEYAHAT FUARI (EMITT)

Doğu Akdeniz
Uluslararası Turizm ve
Seyahat Fuarı (EMITT)
9-12 Şubat 2022
tarihleri arasında 25.
kez kapılarını açıyor.

Uluslararası fuarcılık şirketi Hyve Grup tarafından düzenlenen, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Türk Hava Yolları'nın kurumsal sponsorluğunda, İstanbul TÜYAP Fuar ve Kongre Merkezi'nde 60 bin metrekare alanda gerçekleştirilen EMITT Turizm Fuarı'nın iş ortakları ise; Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) ve Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneđi (TTYD).

2021 yılında Covid-19 pandemisi dolayısıyla gerçekleşemeyen EMITT Fuarı, 2020 yılında, 103 ülkeden 842 katılımcı ve 44 bin 321 ziyaretçi ağırladı. 25. EMITT Fuarı'nda farklı format, konu ve uzmanlığın entegre edildiği "Sürdürülebilir ve Verimli Turizmin Geleceđi", "İklim, Gıda ve Kültür Dostu Turizm", "Ulaşım, Konaklama ve İletişimde Yeni Eğilimler" ve "Müşteri Deneyiminde Yeni Nesil Teknolojiler" başlıklı 4 ana temada oturumlar düzenlenecek.

• DÜNYA TURİZMİ

DÜNYA EKONOMİSİNDE 2022 BEKLENTİLERİ

Covid-19 pandemisinin etkisiyle gerileyen dünya ekonomisinde 2021 itibariyle yaşanan hareketlenme büyüme oranlarına yansırken, 2022 yılında yaşanacağı tahmin edilen ekonomik daralma ile büyüme oranlarında düşüş olacağı öngörülmüyor. Uluslararası Para Fonu (IMF), 2021 yılı itibariyle yüzde 5,9 oranında büyüme yaşanan küresel ekonomide; 2022 yılında yüzde 4,9, 2023 yılında ise yüzde 3,6 oranında büyüme öngörüyor.

ÖNDE GELEN EKONOMİLERİN GSYİH'SİNDEKİ YÜZDESEL DEĞİŞİM		
Ülke ve Bölgeler	2021 Verisi	2022 (Beklenti)
Dünya Ekonomisi	5,9	4,9
Gelişmiş Ekonomiler	5,2	4,5
ABD	6,0	5,2
Euro Bölgesi	5,0	4,3
Almanya	3,1	4,6
Fransa	6,3	3,9
İtalya	5,8	4,2
Hollanda	3,8	3,2
İspanya	5,7	6,4
Japonya	2,4	3,2
Birleşik Krallık	6,8	5,0
Kanada	5,7	4,9
Gelişen Ekonomiler	6,4	5,1
Çin	8,0	5,6
Hindistan	9,5	8,5
Rusya Federasyonu	4,7	2,9
Ukrayna	3,5	3,6
Brezilya	5,2	1,5
Meksika	6,2	4,0
Suudi Arabistan	2,8	4,8
Nijerya	2,6	2,7
G. Afrika	5,0	2,2

Kaynak: IMF

Turizm alanında Türkiye'nin ana pazarları konumunda olan Avrupa ve Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ülkelerinin ekonomilerinde, 2021 yılında yukarı yönlü olan büyüme oranlarının 2022 yılında aynı seviyelerde olmasa da devam etmesi bekleniyor. IMF verilerine göre 2022 yılında Avrupa bölgesinde büyümenin yüzde 4,3 olması beklenirken, Birleşik Krallık'ta 5, Amerika Birleşik Devletleri'nde yüzde 5,2 oranında büyüme öngörülüyor.

Üçüncü yıla giren pandemide toparlanma sürecindeki zorlukların devam edeceği tahmin edilen 2022 yılında; Omicron varyantının yayılmasından kaynaklanan

hareket kısıtlamaları ve işgücü sıkıntısı, arz kesintileri, artan borç oranları ve enflasyon ile çeşitli politik gelişmelerin etkili olabileceği tahmin ediliyor. IMF tahminlerine göre öne çıkan bazı ülkelerin ekonomik büyüme beklentileri ise şöyle:

Uluslararası Para Fonu tarafından açıklanan 2022 yılına ilişkin öngörülerde Almanya için büyüme beklentisi yüzde 4,6 olarak açıklanmış durumda. 2021 yılında yüzde 3,1 oranında büyüme kaydeden Almanya'nın 2022'de bu oranın üzerinde büyüyeceği düşünüldüğünde bunun turizme de olumlu yansımaları olabileceği tahmin edilmektedir.

Türkiye'nin turizmdeki birinci pazarı konumunda olan Rusya Federasyonu'nda ise aşağı yönlü bir büyüme tahmininin söz konusu olduğu görülmektedir. Rusya ekonomisinin 2022 itibariyle yüzde 2,9 oranında

büyümesi öngörülmektedir. Ukrayna için yüzde 3,6, Polonya için yüzde 5,1, seviyesinde bulunmaktadır. Ortadoğu pazarında ise Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Irak, Kuveyt ve Suudi Arabistan gibi ülkeler için büyüme beklentisi pozitif yöndedir.

DÜNYA TURİZMİ 2021'DE %4 BÜYÜDÜ

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) açıkladığı verilere göre; uluslararası seyahat sayısı 2021 yılında bir önceki yıla oranla yüzde 4 oranında artış gösterdi.

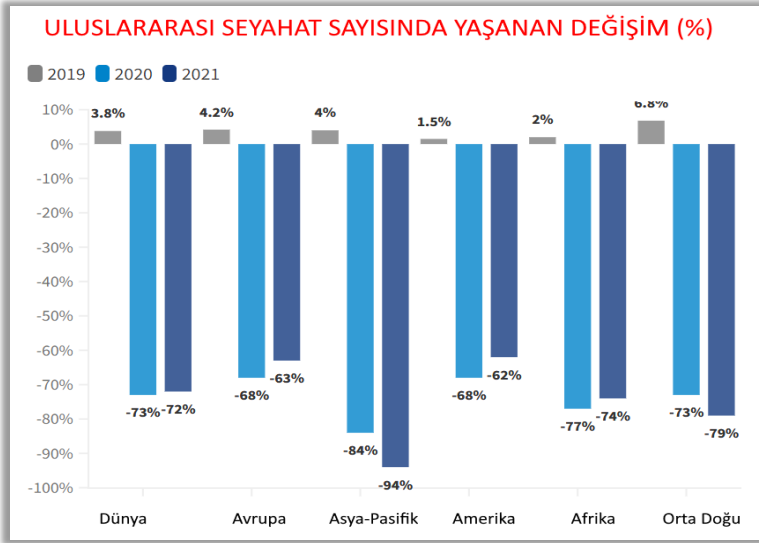
Açıklanan verilere göre 2021 yılında gerçekleşen uluslararası seyahat sayısı 400 milyon seviyesinden 415 milyona yükseldi. Yaşanan artışa rağmen uluslararası seyahat sayısı, pandemi öncesi dönem olan 2019 yılının yüzde 72 altında kaldı.

UNWTO değerlendirmesine göre; 2021 yılında yaşanan artışta; aşılma oranlarındaki yükseliş, uluslararası seyahati kolaylaştıran koordinasyon ve anlaşmaların katkısı oldu.

2021'DE BÜYÜME BÖLGELERE GÖRE FARKLILIK GÖSTERDİ

Dünya genelinde farklılık gösteren seyahat sınırlamaları, aşılama oranları ve tüketici güveni nedeniyle toparlanma süreçleri de bölgesel değişiklikler gösterdi. Avrupa kıtası 2020'ye göre yüzde 19'luk yükselişle yılı tamamlarken Amerika kıtasında gerçekleşen uluslararası seyahat sayısındaki artış, yüzde 17 oldu.

Avrupa kıtasındaki artışta Akdeniz kıyısındaki ülkelerin elde ettiği yüzde 57'lik yükseliş en önemli etken oldu. Karayipler'de yüzde 63 oranında yükseliş yaşanırken Orta Amerika'daki artış yüzde 54 seviyesinde gerçekleşti.

Kaynak: UNWTO

KİŞİ BAŞI HARCAMALAR 2021'DE 1.500 \$ SEVİYESİNE YÜKSELDİ

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün verilerine göre, 2020 yılında 1.300 dolar düzeyinde olan uluslararası seyahatlerdeki kişi başı ortalama harcama, 2021 yılında 1.500 dolar seviyesine yükseldi. Yaşanan

bu artış; tatil sürelerinin uzamasının yanı sıra ulaşım ve konaklama maliyetlerindeki artışa bağlıyor.

DÜNYA GENELİNDE TURİZMCİLERİN BEKLENTİLERİ

UNWTO'nun dünya genelinde turizm sektör temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirdiği araştırmaya göre, turizmciler 2022'in geçtiğimiz yıldan daha iyi geçeceğine inanıyor. Ancak dünya turizminin 2019 yılı seviyelerine 2024 yılı sonrasında ulaşabileceği öngörüsü öne çıkıyor.

Dünya genelindeki turizmcilerin yüzde 4'ü 2019 yılı seviyelerine 2022'de ulaşılacağını öngörürken yüzde 32'lik kesim bu beklentisini 2023 yılı olarak açıkladı. Turizmcilerin yüzde 63'ü ise pandemi öncesindeki seviyelere 2024 yılı veya sonrasında ulaşılacağı öngörüsünde bulundu.

• TÜRKİYE TURİZMİ

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE 2022 BEKLENTİLERİ

Pandeminin etkili olduğu 2020 yılında IMF verilerine göre yüzde 1,8 oranında ekonomik büyüme yaşayan Türkiye, 2021 yılında yüzde 9 oranında büyürken, 2022 yılında büyüme oranının yüzde 3,3 oranında seyredeceği öngörülmüyor.

TÜRKİYE TURİZMİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Coğrafi konumu itibarıyla önemli bir geçiş noktası olan Türkiye, ilk çağlardan itibaren gezginlerin rotaları arasında yer aldı. Anadolu toprakları, ilk ve orta çağlarda dini

mekanlar ve termal kaynaklarla gezginlerin ilgisini çekerken, ticaret geçiş yollarındaki kervansaraylarla bugünkü otelcilik anlayışına temel teşkil etti. Osmanlı'nın son döneminde farklı ülkelerle demiryolu bağlantılarının kurulması ve İstanbul'da açılmaya başlayan otellerle birlikte turizm hareketleri gelişirken, bu gelişim, Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra adım adım devam etti. İlk kez 1957'de Turizm Bakanlığı'nın tesis edildiği Türkiye'nin turizmdeki yükselişi; 1972'de yürürlüğe giren 1618 sayılı Türkiye Seyahat Acentaları Birliği kanunu ve 1982 yılında çıkarılan 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile hız kazandı.

YILLARA GÖRE ZİYARETÇİ SAYILARI

1950 yılında 28 bin 625 yabancı ziyaretçi ağırlayan Türkiye, turizmdeki istikrarlı büyümesi ile bu sayıyı 1980 yılında 1 milyonun üzerine çıkarttı. 2000 yılında 10 milyonu aşan yabancı ziyaretçi sayısı 2018 yılı sonunda 40 milyon bandına yaklaştı. Bu sayı 2019 yılında 45 milyonu aşarak rekor seviyeye ulaştı.

2019 yılının son aylarında baş gösteren Covid-19 pandemisinden dünya turizmi ve Türkiye turizmi son derece olumsuz etkilendi. 2020 yılında yüzde 71,7 oranında düşüşle 12,7 milyona gerileyen yabancı ziyaretçi sayısı 2021 yılında yüzde 88 oranında 24,7 milyon kişiye yükseldi. **Yurt dışında yaşayan vatandaş ziyaretçiler** de eklendiğinde **2021 yılı** itibariyle Türkiye'ye gelen **toplam ziyaretçi sayısı 2020 yılına göre yaklaşık %88 oranında artışla 30 milyonu geçti.** 2021 yılında gelen toplam ziyaretçi sayısı 2019 yılına göre ise %41,9 oranında düşüş göstermiş oldu.

TÜRKİYE'NİN DÜNYA TURİZMİNDEKİ YERİ

Uluslararası seyahat sayısına ilişkin dünyada kabul gören değerlendirmelerde, turist kavramı tanımlanırken sadece yabancı ziyaretçi sayısı değil, aynı zamanda yurt dışında yaşıyor olmasına karşın kısa süreli olarak giriş yapan vatandaş ziyaretçiler de dikkate alınıyor.

ZİYARETÇİ SAYISI BAKIMINDAN DÜNYA SIRALAMASI		
SIRA	ÜLKE	ALDIĞI TURİST (Milyon)
1	Fransa*	-
2	İspanya	83,5
3	ABD	79,3
4	Çin	65,7
5	İtalya	64,5
6	Türkiye**	51,7
7	Meksika	45,0
8	Tayland	39,9
9	Almanya	39,6
10	İngiltere	39,4

Kaynak: UNWTO-2019 verisi, *Fransa en son 2018 yılında veri açıkladı. Fransa'nın 2018'deki ziyaretçi sayısı 89,4 milyon, turizm geliri ise 67,3 milyar dolar olmuştur ** T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Türkiye; 2019 yılında 45,05 milyonu yabancı, 6,6 milyonu yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızdan oluşmak üzere toplamda 51,7 milyon ziyaretçi ağırlarken Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre; 2019 yılı itibarıyla dünyada en çok ziyaretçi çeken ülkeler arasında 6'ncı sıradaki yerini korudu.

Fransa ve Çin'in veri açıklamadığı **2020 yılında** ise Türkiye, yurtdışında yaşayan vatandaşlarla birlikte **16 milyona yaklaşan ziyaretçi sayısı** ile 19 milyon ziyaretçi ağırlayan İspanya'nın ardından 7'nci sırada yer aldı.

TÜRKİYE-RAKİP ÜLKELER KARŞILAŞTIRMASI

Akdeniz çanağında yer alan Türkiye, deniz-kum-güneş turizmi olarak da tabir edilen kitle turizmi alanında öne çıkan bir ülke olduğundan Akdeniz çanağında yer alan ülkeler Türkiye'nin en önemli rakipleri konumunda.

RAKİP ÜLKELERİN ALDIĞI TURİST SAYILARI VE KİŞİ BAŞI TURİZM GELİRLERİ (2020-2021)						
ÜLKE	ALDIĞI TOPLAM TURİST (MİLYON)		TURİZM GELİRİ (MİLYAR \$)		KİŞİ BAŞI TURİZM GELİRİ (\$)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
İSPANYA*	19	31,1	18,5	35,3**	976	1.250
İTALYA	25,2	-	19,8	-	785	-
TÜRKİYE***	15,9	30	12	24,4	762	834

Kaynak: UNWTO, *INE ** İspanya'nın 2021 turizm geliri 11 aylık dönem itibariyledir.

*** T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve TÜİK

Akdeniz çanağında en büyük rakibimiz olan İspanya, pandeminin etkili olduğu 2020 yılında 19 milyon ziyaretçi ağırladı. Aynı yıl 18,5 milyar dolar turizm geliri elde eden İspanya'nın kişi başı ortalama turizm geliri ise 976 dolar seviyesinde gerçekleşti. Akdeniz çanağının bir diğer önemli turizm ülkesi İtalya'nın 2020 yılı itibariyle elde ettiği ziyaretçi sayısı 25,2 milyon olurken, turizm geliri ise 19,8 milyar dolar, kişi başı ortalama turizm geliri ise 785 dolar olarak gerçekleşti. Türkiye ise 2020 yılında 15,9 toplam ziyaretçi, 12 milyar dolar ise turizm geliri elde etti. Türkiye'nin 2020 yılındaki ortalama kişi başı turizm geliri, 762 dolara yükseldi. 2018 yılından beri veri açıklamayan Fransa ise ziyaretçi sayısı bakımından 2018 yılındaki 89,4 milyon ziyaretçi ile birinci sırada yer almaya devam ediyor.

TÜRKİYE'NİN 2021 YILI PERFORMANSI

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından açıklanan Sınır Giriş istatistiklerine göre, 2021 yılının Ocak-Aralık ayları arasını kapsayan on iki aylık dönemde ülkemize gelen toplam ziyaretçi sayısında, 2020 yılına göre yüzde 88 oranında artış yaşandı.

Yabancı ziyaretçi sayısı, 2021 yılında yüzde 94 oranında artışla 24 milyon 712 bin 266 milyon kişiye yükseldi. Yurt dışında yaşayan vatandaş ziyaretçiler de eklendiğinde 2021 yılı itibarıyla Türkiye'ye gelen toplam ziyaretçi sayısı 2020 yılına göre yaklaşık %88 oranında artışla 30 milyon 38 bin 961 oldu.

2021 yılında gelen **toplam ziyaretçi sayısı 2019 yılına göre ise yüzde 41,9** oranında **düşüş** göstermiş oldu.

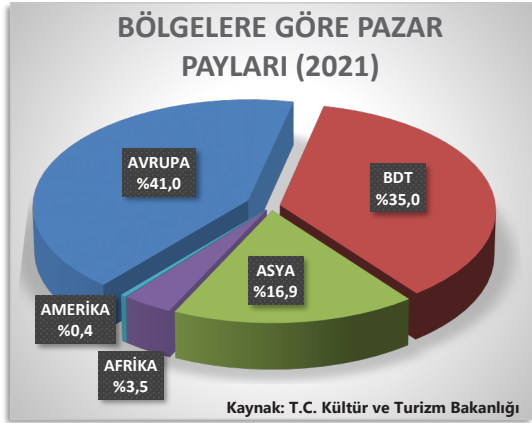

2021 yılı genelinde Türkiye'nin ağırladığı **yabancı ziyaretçi sayısının 2019 yılı genelinin yüzde 45 gerisinde** olduğu göz önünde bulundurulduğunda, 2022 yılı ve sonrasında pandemi ve benzeri olağanüstü durumlardan bağımsız olarak Türkiye'nin turizm performansında önemli sıçramalar olabileceği beklenmektedir.

TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN BÖLGELERE VE PAZARLARA GÖRE DAĞILIMI

Türkiye'nin turizmdeki ana pazarları konumunda olan Avrupa ve BDT bölgesi ülkemize gelen ziyaretçilerin yüzde 76'sını göndermektedir. Bu iki kaynak bölgeden ülkemize gelen ziyaretçilerin toplamı 2021 yılı itibariyle 19 milyona yaklaştı.

Ocak-Aralık 2021 döneminde Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin yüzde 41'ini aşkın bölümü Avrupa ülkelerinden, yüzde 35'inden fazlası ise Rusya ve BDT ülkelerinden

gelenlerden oluştu. Her iki kaynak bölgeden ülkemize gelen ziyaretçilerin toplamı ise yüzde 76'lık pay ile 19 milyona yaklaştı.

Orta Doğu ülkelerini de kapsayan Asya pazarından gelen ziyaretçi sayısı 2021'de toplam pazarın yaklaşık yüzde 17'sini oluşturdu.

Pandemi nedeniyle büyük kayıpların yaşandığı 2020 yılına göre genel ziyaretçi sayısında yakalanan önemli artışa rağmen gerek Türkiye'nin geleneksel olarak

en çok ziyaretçi aldığı Avrupa ve BDT pazarlarında gerekse diğer pazarlarda henüz rekor yıl olarak kabul edilen 2019 seviyelerine ulaşamadığı görülüyor.

EN ÇOK ZİYARETÇİ, RUSYA, ALMANYA VE UKRAYNA'DAN GELDİ

Türkiye'ye 2021 yılında en çok ziyaretçi gönderen ilk üç ülke sırasıyla Rusya, Almanya ve Ukrayna oldu. 2021 yılında Rusya Federasyonu 4,6 milyonun üzerinde ziyaretçi ile ilk sırada yer alırken ikinci sıradaki Almanya'dan gelen ziyaretçi sayısı 3 milyonu aştı. Bu iki ülkeyi sırasıyla Ukrayna, Bulgaristan ve İran izledi.

AVRUPA PAZARI 2019-2021
OCAK-ARALIK DÖNEMİ KARŞILAŞTIRMASI

MİLLİYET	2019	2020	2021	2021/2020 Değişim, %	2021/2019 Değişim, %
ALMANYA	5.027.472	1 118 932	3 085 215	175,7	-38,6
AVUSTURYA	401 475	112 126	284 095	153,3	-29,2
BELÇİKA	557 435	138 729	339 529	144,7	-39
DANİMARKA	335 877	44 694	111 499	149,4	-66,8
FİNLANDIYA	135 192	15 003	32 809	118,6	-75,7
FRANSA	875 957	311 708	621 493	99,3	-29
HOLLANDA	1 117 290	271 526	645 601	137,7	-42,2
İNGİLTERE	2 562 064	820 709	392 746	52,1	-84,6
İSPANYA	257 342	54 381	104 848	92,8	-59,2
İSVEÇ	444 285	93 703	192 872	105,8	-56,6
İSVİÇRE	311 107	127 643	219 591	72	-29,4
İTALYA	377 011	72 619	116 806	60,8	-69
PORTEKİZ	54 130	12 893	26 379	104,6	-51,2
YUNANİSTAN	836 882	136 305	157 723	15,7	-81,1
ÇEK CUMH.	311 359	15 642	89 734	473,6	-71,1
POLONYA	880 839	145 908	585 076	300,9	-33,5
MACARİSTAN	149 523	16 563	76 257	360,4	-49
NORVEÇ	208 330	25 100	54 633	1178,6	-73,7
SLOVAKYA	207 108	8 648	37 963	338,9	-81,6
AVRUPA TOPLAM	20 127 467	5 581 402	10 195 047	82,6	-32,2

BDT PAZARI 2019-2021					
OCAK-ARALIK DÖNEMİ KARŞILAŞTIRMASI					
MİLLİYET	2019	2020	2021	2021/2020 Değişim, %	2021/2019 Değişim, %
AZERBAJCAN	901 723	236 797	470 618	98,7	-47,8
BEYAZ RUSYA (BELARUS)	258 419	106 426	220 932	107,6	-14,5
ERMENİSTAN	66 882	9 309	10 178	9,3	-84,7
GÜRCİSTAN	1 995 254	410 501	291 852	-28,9	-85,3
KAZAKİSTAN	455 724	137 213	366 076	166,8	-19,6
KIRGIZİSTAN	121 364	52 142	102 840	97,2	-15,2
MOLDOVA	198 867	109 137	192 441	76,3	-3,2
ÖZBEKİSTAN	252 138	102 598	272 604	165,7	+8,1
RUSYA FED.	7 017 657	2 128 758	4 694 422	120,5	-33,1
TACİKİSTAN	44 155	16 972	41 440	144,1	-6,1
TÜRKMENİSTAN	297 706	43 236	18 979	-56,1	-93,6
UKRAYNA	1 547 996	997 652	2 060 008	106,5	+33
BDT TOPLAM	13 157 885	4 350 741	8 742 390	100,9	-33,5

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

ÖNE ÇIKAN DESTİNASYONLARIMIZA GELEN ZİYARETÇİ SAYILARI

Türkiye'nin önemli turizm destinasyonlarına gelen ziyaretçi sayılarına bakıldığında, İstanbul 2021 yılı itibariyle en çok ziyaretçi alan il olurken İstanbul'u Antalya, Muğla ve İzmir takip etti. Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin yüzde 36'sından fazlası İstanbul'u, yüzde 35'inden fazlası Antalya'yı tercih etti. Muğla'nın payı ise yüzde 4 civarında oldu.

İSTANBUL, ANTALYA, MUĞLA VE İZMİR'E OCAK-ARALIK DÖNEMİNDE GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYISI KARŞILAŞTIRMASI

ŞEHİR	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI
	2019	2020	2021	2021/2020
İSTANBUL	14.906.663	5.001.981	9,025.004	80,4 Artış
ANTALYA	14.650.481	3.256.568	8.737.168	168,3 Artış
MUĞLA	3.221.738	670.013	1.027.639	53,3 Artış
İZMİR	1.223.118	297.232	637.574	114,5 Artış

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

MÜZE VE ÖREN YERİ ZİYARETÇİ RAKAMLARI

Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü (DÖSİMM) verilerine göre, 2019 yılında müze ve ören yerlerini ziyaret eden yerli ve yabancı toplam kişi sayısı, 35 milyonu geçti. 2019 yılında müze ve ören yerlerindeki ziyaretçiler bakımından en çok ziyaretçi ağırlayan ilk 5 il ise sırasıyla İstanbul, Nevşehir, Konya, Antalya, İzmir oldu. 2020 ve 2021 yılına ilişkin veriler ise açıklanmadı.

İL BAZLI MÜZE VE ÖREN YERİ ZİYARETÇİ SAYILARI 2019 (İLK 5)

İstanbul	7.798.283
Nevşehir	3.805.388
Konya	3.666.108
Antalya	3.087.871
İzmir	3.059.225
Diğer	9.654.566
TOPLAM	35.048.417

Kaynak: DÖSİMM

EN ÇOK ZİYARETÇİ AĞIRLAYAN MÜZE VE ÖREN YERİ ZİYARETÇİ SAYILARI 2019 (İLK 5)	
İstanbul Ayasofya Müzesi	3.727.361
Konya Mevlana Müzesi	3.464.155
Denizli Hierapolis (Pamukkale) Ören Yeri	2.557.868
İstanbul Topkapı Sarayı Müzesi	2.364.946
İzmir Efes Ören Yeri	1.855.694

Kaynak: DÖSiMM

DÖSiMM verilerine göre Türkiye genelinde 2019 yılı itibarıyla en çok ziyaretçi ağırlayan ilk 5 müze ve ören yeri ise sırasıyla; İstanbul Ayasofya Müzesi, Konya Mevlana Müzesi, Denizli Hierapolis (Pamukkale) Ören Yeri, İstanbul Topkapı Sarayı ve İzmir Efes Ören Yeri biçiminde oluştu.

• TURİZM GELİRİ

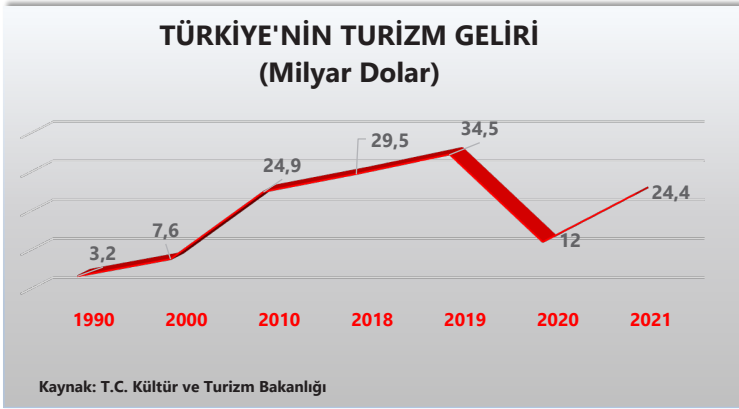
TÜRKİYE'DE TURİZMİN GENEL EKONOMİ İÇİNDEKİ YERİ

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan verilere göre; ülkemizin turizmden elde ettiği gelir, 2021 yılında bir önceki yıla göre yüzde 103 oranında artarak 24,4 milyar dolar seviyesine yükseldi.

KİŞİ BAŞI ORTALAMA HARCAMA 834 \$

TÜİK verilerine göre; 2021 yılında ülkemize gelen yabancı ve vatandaş ziyaretçilerden elde edilen kişi başı ortalama turizm geliri 834 \$ oldu. 2021 yılında yabancı ziyaretçilerden elde edilen kişi başı ortalama gelir 2020 yılına göre yüzde 9,6 oranında artarak 716 dolardan 785 dolara çıktı. Vatandaş ziyaretçilerden elde edilen kişi başı ortalama gelir ise yüzde 11,1 oranında artarak 926 dolardan 1029 dolara yükseldi.

TURİZM DIŞ TİCARET AÇIĞINI KAPATİYOR

2019 yılında 34,5 milyar dolar olan Türkiye'nin net turizm geliri, aynı yıl 31,2 milyar dolar tutarındaki dış ticaret açığını tek başına kapatabilecek seviyede gerçekleşti.

Covid-19 pandemisinin etkili olduğu 2020 yılında Türkiye'nin net turizm geliri 12 milyar dolar olurken dış ticaret açığı ise 48,8 milyar dolara yükseldi. Turizm ve genel olarak ekonomide

toparlanmanın başladığı 2021 yılı da pandemi gölgesinde geçerken net turizm geliri 24,4 milyar dolar oldu. 2021 yılı itibariyle Türkiye'nin dış ticaret açığı ise 47 milyar dolar olarak gerçekleşti. Böylelikle pandemiden en çok etkilenen sektörlerin başında gelen turizm, olağanüstü bir durumun yaşandığı bu dönemde dahi dış ticaret açığının yarısını kapattı. Bu veriler turizmin Türkiye'nin bir numaralı stratejik sektörü olduğunu bir kez daha açık biçimde ortaya koydu.

TÜRKİYE'NİN 2022 YILI TURİZM HEDEF BEKLENTİLERİ

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı yaklaşırken turizmde konulan hedeflerin yakalanması noktasında 2022 yılı çok önemli bir dönemeç olacaktır. Oluşturduğu istihdam, ekonominin çarklarını harekete geçiren lokomotif niteliğindeki yapısı ve sağladığı döviz girdisi ile ülkemizin en stratejik sektörü olarak turizm; aşılma sayılarındaki artış ve pandeminin seyrine bağlı olarak 2022 yılında yeniden yükselişe geçmesi beklenen sektörler arasındadır. 2022 yılının; 40 milyonu yabancı, 5 milyonu da yurt dışında yaşayan vatandaş ziyaretçilerimizden oluşmak üzere toplam 45 milyon ziyaretçi sayısıyla kapanması mümkün görünmektedir. 2022 itibariyle toplam turizm gelirimizin de 35 milyar doların üzerinde olması beklenmektedir.

TURİZM İSTİHDAM YARATIYOR

Turizm, Türkiye’de istihdam açısından da önemli bir sektördür. 2021 yılı Kasım ayı itibariyle Sosyal Güvenlik Kurumu 4/A kapsamında istihdam edilen sigortalı turizm

çalışanı sayısı, 1 milyon 190 bin 576 kişi oldu. Turizm alanındaki istihdam, toplam istihdamın %7,3’ünü oluşturdu.

TOPLAM SEYAHAT ACENTASI VE TURİST REHBERİ SAYISI

Türkiye genelinde Şubat 2022 itibariyle TÜRSAB’a üye 10 bin 326’sı merkez ve 2 bin 384’ü şube olmak üzere toplam **12 bin 710 seyahat acentası** faaliyet gösteriyor. Türkiye Turist Rehberleri Birliği’ne (TUREB) bağlı turist rehber

odalarına kayıtlı toplam **turist rehberi sayısı ise 11 bin 702’dir.**

TÜRKİYE'NİN KONAKLAMA TESİS ALT YAPISI

Türkiye otel ve yatak sayısı anlamında önemli bir alt yapıya sahiptir. Ocak 2022 itibariyle Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı işletme belgeli ve belediye belgeli toplam tesis sayısı 13 bin 750, toplam yatak sayısı ise

1 milyon 654 bin 854 oldu. Bu rakama Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan yatırım belgesi alan 573 tesis eklendiğinde Türkiye genelindeki toplam tesis sayısı, 14 bin 323'e, yatak sayısı ise 1 milyon 795 bin 381'e yükseliyor.

BAKANLIK İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ

İŞLETME BELGELİ			YATIRIM BELGELİ			
	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Toplam	4 511	500 323	1 048 264	573	64 267	140 527

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

BELEDİYE BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ

	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Toplam	9 239	268 846	606 590

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Bakanlık işletme belgeli tesislerin sınıflarına bakıldığında, ülkemizdeki konaklama tesislerinin yüzde 25,1'i üç yıldızlı, yüzde 20,1'i 4 yıldızlı, yüzde 18,2'si ise 5 yıldızlı tesis statüsündedir.

MAVİ BAYRAKLI PLAJ SAYISINDA DÜNYA ÜÇÜNCÜSÜYÜZ

Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı-FEE tarafından belirlenen Mavi Bayraklı plajlara ilişkin listede Türkiye; 2021 yılı itibariyle 519 mavi bayraklı plajı ve 22 marina ile İspanya ve Yunanistan'ın ardından dünyada en çok Mavi

Bayraklı plaj sahibi üçüncü ülke konumunda bulunuyor.

TÜRKİYE'YE İLİŞKİN DİĞER ÖNEMLİ TURİZM İSTATİSTİKLERİ

- Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı otellerden 456 otel 'Yeşil Yıldız Belgesi'ne sahiptir.
- Türkiye'de 2021 yılında Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı (FEE) tarafından verilen 'Yeşil Anahtar'a sahip otel sayısı 103'e yükselmiştir.
- Türkiye'ye 3 saatlik uçuş mesafesinde 1,5 milyar insan bulunmaktadır.
- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü verilerine göre 2019 yılında 56 havalimanından 128,5 milyon yolcu trafiği yaşanmıştır.
- Türkiye'de faaliyet yürüten 11 havayolu şirketine ait toplam 554 uçak bulunmaktadır.
- Türk Hava Yolları (THY), toplam 356 uçak ile dünya genelinde 331 havalimanına uçuş gerçekleştirmektedir.

YABANCILARIN TÜRKİYE'DEKİ KONUT TALEBİ ARTIYOR

Turizm, 50'den fazla sektöre doğrudan katkı yapmanın ötesinde ülkemizin imajına yaptığı katkıyla birlikte birçok farklı sektöre de dolaylı olarak destek sağlıyor. Bu duruma en açık

örneklerden birini yabancıların Türkiye'den aldıkları konut sayısındaki artış gösteriyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, yabancıların 2019 yılında ülkemizden aldıkları konut sayısı ise bir önceki yıla göre yaklaşık

%14,6 oranında artarak 45 bin 483'e çıktı. 2020 itibariyle bu sayı 40 bin 812 olarak gerçekleşirken, 2021 yılında ise yüzde 43,5 oranında artarak 58 bin 576'ya yükseldi.

Kaynak: TÜİK

Dikilitaş Mah. Aşık Kerem Sk. No: 40 34349 Beşiktaş - İstanbul / TÜRKİYE

Tel: +90 (212) 259 84 04 Fax: +90 (212) 259 06 56

E-mail: tursab@tursab.org.tr Web: www.tursab.org.tr